

Haklarımızı ve Taleplerimizi İçermeyen

**ÖĞRETMENLİK
MESLEK
KANUNU
İPTAL
EDİLSİN!**

Eğitim Sen Yayınları - Eylül 2022
Eğitim Sen Bülteni Ekidir

Öğretmenlik Meslek Kanunu

Siyasi iktidar, öğretmenler arasında var olan sözleşmeli, kadrolu, ücretli öğretmen ayrımlarına yenilerini eklemekle kalmamakta, öğrencilerimizin mecbur bırakıldığı sınav merkezli eğitim uygulamasına öğretmenleri de dâhil etmektedir.

Öğretmenlik Meslek Kanunu (ÖMK); eğitim kurumlarında benzer işleri yapan, sınıfında/branşında aynı ders içeriğini anlatan ve öğrencileri benzer süreçlerle değerlendiren öğretmenleri farklı statü ve maaş uygulaması üzerinden bölen, yarıştıran ve ayırdığı bir kanundur.

Öğretmenler arasında yaratılmaya çalışılan farklı statü, maaş ve unvanlar, okullarda zaman içinde ayrışma ve rekabet ortamı oluşmasına, katı, hiyerarşik ve güvencesizliğin genişletilmesinin önünü açacak çalışma ilişkilerinin gelişmesine yol açacaktır. Bu durum eğitim emekçilerinin görevlerini yaparken karşılaştıkları sorunlara birlikte çözüm üretmede gösterdikleri mesleki iş birliğini ve dayanışmayı zayıflatacaktır. Öğrencilerin eğitim hakkı ancak okullarda kolektif bir çaba ile yürütülebilir. Okullarda, öğretmen emeğini farklı statü ve maaş uygulamasına zorlayan öğretme ve öğrenme koşulları yoktur. Kariyer basamakları sistemi eğitimin niteliğinde bir artışa yol açmayacaktır.

Ücretli öğretmen uygulamasına son verilmesi ve sözleşmeli öğretmenlerin tüm hakları ile kadroya geçirilmesi beklenirken tersine, bu kanunla birlikte öğretmenlere yeni kariyer basamakları dayatılmaktadır. Tüm öğretmenlerin esas beklentisi, güvenceli iş ve eşit işe eşit ücrettir.

'ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU' NEYE HİZMET EDİYOR?

ÖMK, gerek katılımcı olmayan hazırlanış yöntemi, gerekse sınırlı kapsamı açısından bir öğretmenlik meslek kanunu değil, öğretmenler arasında statü farklılaşması ve hiyerarşi oluşturma projesidir. Çünkü öğretmenlik mesleği ile ilgili düzenlemeler hem 18 milyon öğrencinin eğitim hakkını yaşama geçirme hem de bir milyonun üzerinde öğretmenin çalışma koşullarını ve emek süreçlerini gözetecek kapsayıcılığa sahip olmalıdır. Bu kapsayıcılıktan uzak 13 maddelik zorlama kanun ile öğretmenlik mesleğinin sorunlarına çözüm bulmak mümkün değildir.

Öğretmenlik Meslek Kanunu, mesleğe yeni başlayan öğretmenler açısından da kadrolu öğretmenler açısından da problemlili olup, öğretmenlik mesleğini sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olarak kariyer basamaklarına ayırmaktadır.

Adaylık sınavının kaldırılması bir müjde olarak sunulurken, sınavın işlevinin bir değerlendirme komisyonuna devredilmesi kaygı vericidir. Öğretmenlerin adaylığının kaldırılması süreçlerinde gündem olan/tartışılan mülakat-torpil benzeri uygulamaların bu komisyon aracılığıyla yaygın bir ayrımcılığa yol açacak şekilde hayata geçirileceği kaygısı, iktidarın liyakatı ve hakkaniyeti esas almayan uygulamalarına bakıldığında haklı bir kaygıdır.

Adaylığın kaldırılmasını, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik gibi kabul edilemez kariyer basamaklarını "kademe ilerleme cezası almamış olmaya" bağlamak, eğitim emekçilerinin sendikal örgütlenmeden uzak tutulmasına, yanlış uygulama ve tutumlara itiraz etmelerinin önünü almaya yönelik bir adımdır.

Öğretmenlik Meslek Kanunu

Türkiye’de aynı işi yaptıkları halde farklı statü ve maaşla çalışmak zorunda kalan başka bir meslek grubu bulmak mümkün değildir. Siyasi iktidar, öğretmenler arasında var olan ücretli, sözleşmeli, kadrolu ayırımına yenilerini eklemekle kalmamakta, eğitim sisteminin rekabetçi ve eyleyici yapısını Öğretmenlik Meslek Kanunu üzerinden daha da yaygınlaştırmaktadır.

Uzman öğretmen ve başöğretmenlerin görev, yetki ve sorumlulukları kanun ile diğer öğretmenlerden ayırt edilmediği için eşit işe eşit ücret ilkesi ihlal edilmektedir. Böylece aynı işi yapan öğretmenler arasında eşitsizlik, hiyerarşi ve statü ayrımları yaratılarak ‘eşit işe eşit ücret’ ilkesi ihlal edilmekte, okullarda çalışma barışını bozması kaçınılmaz olan adımlar atılmaktadır.

Sınav odaklı eğitim sisteminin sonucunda ortaya çıkan ve velilerin bakış açısında yaratılmış olan ‘nitelikli okul, nitelikli olmayan okul’ algısında olduğu gibi, kariyer basamaklarıyla da ‘nitelikli öğretmen’, ‘nitelikli olmayan öğretmen’ algısı yaratılarak öğretmenlik mesleğinin saygınlığı tartışılır hale getirilecektir. Bu nedenle, okullarda çocuğunun sınıfına uzman ya da başöğretmen girmesini isteyen velilerle okul idaresi ve öğretmenler arasında gerilimlerin yaşanması, ‘özel sınıfların’ oluşturulması gibi sorunların yaşanması kaçınılmazdır.

Her bir kariyer basamağına başvuruyu ceza almamış olmaya bağlayan sistemle, siyasal iktidara her koşulda itaat eden, eleştirmeyen, sorgulamayan, yandaş sendikalara üye olmaya zorlanan ve bunun karşılığında adaylığı kalkan, kariyer basamaklarını birer birer tırmanan ‘memur öğretmen’ tipi yaratılmak istenmektedir. Oysa öğretmen bu toplumun aydınıdır, toplumsal sorunları ve çözümleri dile getiren, toplumu ilerleten çok önemli bir toplumsal öznedir.

ve kurulların yasa ile düzenlenmesi gerekirken bu yapılmamış, sürekli olarak detayların yönetmeliklerle belirleneceği ifade edilerek yasamanın görevleri yürütmeye bırakılarak büyük bir belirsizlik ortamı yaratılmıştır.

Kanunda özel okullarda çalışan öğretmenlere ilişkin herhangi bir düzenleme yoktur. Bu durum öğretmen istihdamında eşitlik ve eşit işe eşit ücret ilkesine ilişkin en önemli sorun olmayı sürdürmektedir. Özel okul öğretmenlerinin Öğretmenlik Meslek Kanunu kapsamında değerlendirilmemiş olması bu meslektaşlarımızın piyasacı eğitim anlayışı içerisinde ucuz iş gücü olarak görüldüklerinin de bir kanıtıdır.

Üniversitelerde demokratik olmayan ve eşgüdümlü yürütülme karar mekanizmaları nedeniyle ortaya çıkan ataması yapılmayan öğretmenler sorununu, öğretmen yetiştirme ve istihdam ilişkisi çerçevesinde ele alan bir düzenlemenin bu kanunda olmaması çok önemli bir sorundur.

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU NASIL OLMALIDIR?

Siyasi iktidarın yapması gereken tek şey öğretmenlik mesleği açısından uluslararası düzeyde kabul gören en önemli belge olan "Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin Tavsiye Kararı"na uygun bir düzenleme yapmaktır. ILO ve UNESCO ortak belgesi olarak 5 Ekim 1966 yılında kabul edilen ve Türkiye tarafından da onaylanan tavsiye kararı, öğretmenlerin toplumsal statüsüne yönelik olarak bugüne kadar atılmış en önemli ve kapsamlı adımdır.

Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin Tavsiye Kararı, öğretmenlerin sadece okul içinde değil, toplum içinde de yerine getirdiği görevlerin taşıdığı önemi uluslararası düzeyde belgeleyen, öğretmenlerin tüm sorunlarını ele alan ve durumlarını tüm ayrıntılarıyla düzenleyen bir metindir. Bu metin dikkate alınmadan hazırlanan bir Meslek Kanunu'nu kabul etmemiz mümkün değildir.

Öğretmenlik Meslek Kanunu

Tavsiye kararı, öğretmenlerin konumlarını güçlendirmeyi, haklarını geliştirmeyi ve korumayı amaçlarken, aynı zamanda uluslararası düzeyde yapılmış bir toplu sözleşme niteliği taşımaktadır. Toplam 145 paragraftan oluşan belge, öğretmenlik mesleğinde işe alınma, mesleğe hazırlık, değişik düzeydeki öğretmenlerin mesleki sorunları, iş güvencesi, öğretmenin hak ve sorumlulukları, disiplin işleri ve ifade özgürlüğü, mesleki özerklik gibi konuları kapsamaktadır. Temel ücret, çalışma süreleri ve koşulları, özel izinler, araştırma izinleri, tatil, eğitim-öğretim yardımcı personeli, sınıf mevcutları, öğretmen değişimi, uzak bölgelerde ve kırsal kesimde çalışan öğretmenlerle ilgili özel düzenlemeler, aile yükümlülükleri olan öğretmenlerle ilgili düzenlemeler, sağlık, sosyal güvenlik ve emeklilik gibi konuların da olduğu temel bir belgedir.

EĞİTİM SEN VE EĞİTİM EMEKÇİLERİ NE İSTİYOR?

Eğitim Sen eğitim hakkı bağlamında nitelikli bir eğitim için mücadele eden bir sendikadır. Sendikamız nitelikli bir eğitimin kendisini sürekli geliştiren, güçlendiren, meslektaşlarından öğrenen, meslektaşlarını geliştiren ve deneyimlerini çalışma arkadaşları ile paylaşan öğretmenlerle mümkün olacağını savunmakta ve öğretmenliğin aynı zamanda kolektif bir çalışma olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin, farklı fakülteleri tamamlamasını, tezli/tezsiz yüksek lisans ve doktora programları ile akademik çalışmalara katılmasını ve tamamlamasını özendirir. Bu bağlamda Sendikamız öğretmenlik mesleğinin yanı sıra büyük bir özveri ile lisansüstü programlarını tamamlayan öğretmenlerin haklarının iyileştirilmesi gerektiğini savunur. Ancak bu iyileştirmelerin kariyer basamaklarına bağlanmadan yapılabilmesi mümkündür. Asıl soru, siyasi iktidarın bunu 20 yıldır neden yapmadığıdır.

Eğitim Sen, yıllardır sadece öğretmenlerin değil, eğitim kurumlarında çalışan tüm eğitim ve bilim emekçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Nitelikli eğitim için öğretmenler kadar emeği olan idari ve teknik personel, yardımcı hizmetliler sınıfı ve 4-B statüsünde çalışan eğitim emekçilerinin hakları ve talepleri de dikkate alınmalıdır. Öğretmenler için düşünülen iyileştirmeler, tüm eğitim ve bilim emekçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesini de kapsayacak biçimde birlikte ele alınmalıdır. Çünkü eğitim kolektif bir çalışmadır.

Yeni bir Öğretmenlik Meslek Kanunu, eğitim sendikalarının tamamının katılımıyla hazırlanmalıdır. Böyle bir kanun, eğitim emekçilerinin tüm temel haklarını, ekonomik taleplerini ve iş güvencesi başta olmak üzere sosyal, demokratik, mesleki ve özlük haklarını güvenceye almak zorundadır.

ÖMK İPTAL EDİLSİN!

**KARİYER HİYERARŞİSİNE
HAYIR!**

**EŞİT İŞE
EŞİT ÜCRET!**

bilgi@egitimsen.org.tr
www.egitimsen.org.tr

EĞİTİM ve BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

Aziziye Mahallesi Willy Brand Sokak No:13 Çankaya / Ankara

Telefon: 0312 439 01 14 (pbx) Faks: 0312 439 01 18